

MINISTERIE VAN MIDDENSTAND
EN MINISTERIE VAN LANDBOUW

N. 82 — 807

Koninklijk besluit tot oprichting van een Commissie belast met de controle en met de studie van de vereenvoudiging en de vermindering van de administratieve verplichtingen en formaliteiten opgelegd aan de kleine en middelgrote ondernemingen en aan de zelfstandigen

VERSLAG AAN DE KONING

Sire,

Talrijke administratieve formaliteiten en verplichtingen opgelegd aan de kleine en middelgrote ondernemingen en aan de zelfstandigen blijken vaak zo zwaar en zo ingewikkeld te zijn dat zij de roeping tot ondernemingshoofd doen afnemen, de betrekkingen met de overheidsorganen bezwaren en de goede werking van de ondernemingen ondermijnen.

Zo moeten bijvoorbeeld, elk jaar, een aantal betalingen uitgevoerd worden door het ondernemingshoofd; zo zijn er in de loop van de maand april niet minder dan vijf fiscale en sociale vervaldagen (10, 15, 20 en twee op de 30ste) die samen grote thesaurie-moelijkheden voor de K.M.O. kunnen scheppen.

Om een erkenning als aannemer van overheidsopdrachten te verwerven, zijn er voor de samenstelling van het dossier documenten vereist die reeds onderzocht werden ter gelegenheid van de registratie als aannemer. Deze laatste is verplicht alle documenten opnieuw af te leveren en dit ten gevolge van de gebrekkige coördinatie tussen beide reglementeringen.

In een andere sector, die van de brandstofvoorziening, moeten alle ondernemingen met een balans van 50 miljoen een statistisch formulier van 15 bladzijden invullen, waarvan talrijke rubrieken een overbodige herhaling zijn van het genormaliseerd boekhoudkundig plan van de sector.

In een advies van 18 februari 1982, heeft de Hoge Raad voor de Middenstand eenparig eraan herinnerd dat zij wil dat er « van wege de openbare macht een positieve bijdrage zal worden geleverd om een daadwerkelijke beperking en vereenvoudiging van de administratieve formaliteiten waarmee de zelfstandigen en de K.M.O. te kampen hebben, door te voeren ».

De oprichting, bij het koninklijk besluit van 25 september 1975, van een werkgroep belast met de studie en de vereenvoudiging van de administratieve formaliteiten opgelegd aan de K.M.O. kan worden beschouwd als een passend antwoord op dit probleem.

Toen men aan een werkgroep, samengesteld uit vertegenwoordigers van de K.M.O. en uit vertegenwoordigers van de voornaamste ministeriële departementen die in verschillende hoedanigheden bevoegd waren in deze sector, de mogelijkheid gaf om voorstellen te doen in verband met de vereenvoudiging van de administratieve formaliteiten en bescheiden opgelegd aan de K.M.O., mocht men terecht uitzien naar een verbetering van de toestand.

Het resultaat is ver van bevredigend.

De groep, ontmoedigd door het weinig gevolg dat aan haar voorstellen werd gegeven, heeft beslist een einde te maken aan haar werkzaamheden en haar Voorzitter heeft zijn ontslag aangeboden aan de Minister van Middenstand.

De vereenvoudiging van de administratieve verplichtingen en formaliteiten blijft evenwel een van de belangrijkste problemen van de K.M.O. en van de zelfstandigen. Het past dus de oorzaken van dit falen te onderzoeken en er de gewenste gevolgen uit te trekken.

Dit is het doel van bijgaand ontwerp van koninklijk besluit.

Het principe van een werkkommissie, paritair samengesteld uit vertegenwoordigers van de middenstands- en K.M.O.-kringen en uit vertegenwoordigers van de voornaamste departementen die ten grondslag liggen aan administratieve verplichtingen en formaliteiten voor de K.M.O., moet worden behouden. Deze structuur maakt een ruimer confrontatie van de ideeën en een beter begrip vanwege elke partij van de specifieke eisen en wensen van de ene en de andere mogelijk.

Op het niveau van de bevoegdheid van de Commissie en van het gevolg dat aan haar voorstellen moet worden gegeven, dient een heel bijzondere inspanning te worden geleverd.

MINISTÈRE DES CLASSES MOYENNES
ET MINISTÈRE DE L'AGRICULTURE

F. 82 — 807

Arrêté royal portant création d'une Commission chargée du contrôle et de l'étude de la simplification et de la réduction des obligations et formalités administratives applicables aux petites et moyennes entreprises et aux travailleurs indépendants

RAPPORT AU ROI

Sire,

De nombreuses formalités et obligations administratives imposées aux petites et moyennes entreprises et aux travailleurs indépendants se révèlent souvent d'une lourdeur et d'une complexité telles qu'elles découragent les vocations de chef d'entreprise, obèrent les rapports avec les pouvoirs publics et entravent le bon fonctionnement des entreprises.

A titre d'exemple, chaque année, un certain nombre de paiements doivent être effectués par le chef d'entreprise; ainsi dans le courant du mois d'avril, il n'y a pas moins de cinq échéances fiscales et sociales (10, 15, 20 et 2 fois le 30) qui par leur simultanéité, peuvent créer des grandes difficultés de trésorerie à la P.M.E.

Pour obtenir l'agrément comme entrepreneur de travaux publics, la constitution du dossier exige des documents qui ont déjà été examinés lors de l'enregistrement comme entrepreneur. Ce dernier est obligé de délivrer à nouveau tous les documents, faute de coordination entre les deux réglementations.

Dans un autre secteur, celui des entreprises de distribution de combustible, toutes les entreprises qui atteignent un total bilantaire de 50 millions doivent remplir un formulaire statistique de 15 pages, dont de nombreuses rubriques font double emploi avec le plan comptable normalisé du secteur.

Dans un avis du 18 février 1982, le Conseil supérieur des Classes moyennes a rappelé à l'unanimité, sa volonté de voir « les pouvoirs publics contribuer de manière positive à une limitation réelle et une simplification des formalités administratives auxquelles les indépendants et les P.M.E. doivent faire face ».

La création par l'arrêté royal du 25 septembre 1975, d'un groupe de travail chargé de l'étude et de la simplification des formalités administratives imposées aux P.M.E. pouvait être considérée comme une réponse adéquate à ce problème.

En permettant à un groupe de travail, composé de représentants des P.M.E. et de représentants des principaux départements ministériels compétents à des titres divers dans ce secteur, de formuler des propositions de simplification des formalités et documents administratifs imposés aux P.M.E., il était légitime d'espérer une amélioration de la situation.

Le bilan est loin d'être satisfaisant.

Découragé de voir ses propositions suivies de bien peu d'effets, le groupe a décidé de mettre fin à ses travaux et son Président a présenté sa démission au Ministre des Classes moyennes.

La simplification des obligations et formalités administratives demeure cependant l'un des problèmes majeurs des P.M.E. et des travailleurs indépendants. Il convient donc d'analyser les causes de cet échec et d'en tirer les conséquences voulues.

Tel est l'objet du projet d'arrêté royal ci-joint.

Le principe d'une commission de travail, composée paritairement de représentants des milieux de Classes moyennes et de P.M.E. et de représentants des principaux départements générateurs d'obligations et de formalités administratives doit être maintenu. Cette structure permet la plus large confrontation des idées, une meilleur appréhension par chaque partie des exigences et des aspirations spécifiques des unes et des autres.

S'est au niveau de la compétence de la Commission et du suivi de ses propositions qu'un effort tout particulier doit être entrepris.

De voorgestelde belangrijke hervormingen hebben voornamelijk ten doel de groep in staat te stellen een preventieve rol te vervullen, door het opleggen van een voorafgaand onderzoek voor elke formaliteit die toepasselijk is op de K.M.O. en de zelfstandigen.

Aangezien het gemakkelijker is de afschaffing te vragen van een formaliteit of van een verplichting die nog niet van toepassing is dan formaliteiten of verplichtingen af te schaffen die reeds deel uitmaken van de administratieve praktijk, zou dit voorafgaand onderzoek een vergelijkende ontleiding moeten mogelijk maken van de redenen die tot de totstandkoming van deze nieuwe maatregel hebben geleid en van de moeilijkheden die zij zou kunnen berokkenen aan de K.M.O.

Behalve in dringende gevallen, moet dit vooronderzoek van de Commissie beschouwd worden als een wezenlijke formaliteit die niet alleen door de ministeriële overheid maar ook door de parastatalen, die onder haar voorgedij geplaatst zijn, moet gerespecteerd worden.

De verruiming van de bevoegdheden van de Commissie zou nutteloos geweest zijn indien geen vergelijkbare inspanning ware geleverd geweest op het niveau van het gevolg dat werd gegeven aan de uitgebrachte voorstellen.

De voornaamste aangebrachte verbeteringen zijn de verplichting voor de Minister die acht de voorstellen van de Commissie te moeten weigeren, zich te rechtvaardigen, de mogelijkheid voor de Commissie de weigering te herde te brengen bij de Ministers van Middenstand en van Landbouw en vooral de oprichting van een Interministerieel Comité ad hoc, voorgezeten uit de Minister van Middenstand, de Minister van Landbouw en van de Minister die verantwoordelijk is voor de nieuwe administratieve formaliteit of verplichting waarover de betwisting gaat. Dit Interministerieel Comité zal in laatste instantie beslissen.

Er moet eveneens melding worden gemaakt van de verplichting van de Ministers van Middenstand en van Landbouw om elk jaar aan de bevoegde Commissies van de Kamers een verslag voor te leggen over de werkzaamheden van de Commissie en over het gevolg dat aan haar voorstellen werd gegeven.

Om te komen tot een volmaakte symbiose tussen de werkzaamheden van de Commissie en de wensen van de kleine en middelgrote ondernemingen en van de zelfstandigen zal het voorzitterschap ervan worden toevertrouwd aan de fungerende voorzitter van de Hoge Raad voor de Middenstand of aan zijn afgevaardigde.

Deze innovaties, aangebracht in de structuren die werden ingevoerd bij het koninklijk besluit van 25 september 1975, vloeien voort uit een objectieve analyse van de moeilijkheden waarmee de werkgroep opgericht bij dat besluit, werd geconfronteerd en zouden een bestendige dialoog mogelijk maken tussen de kleine en middelgrote ondernemingen, de zelfstandigen en de verschillende departementen waarmee zij dagelijks in contact komen.

Ten slotte moet nog worden opgemerkt dat gelijkaardige Commissies bestaan o.m. in Frankrijk, Zweden, Canada, de Verenigde Staten en in de Bondsrepubliek Duitsland en dat men daar heeft vastgesteld dat de administratieve verwickelingen een percentage van de omzet uitmaakt, dat des te hoger is naargelang de onderneming een lager aantal personen tewerkstelt.

Wij hebben de eer te zijn,

Sire,

van Uwe Majesteit,
de zeer eerbiedige
en zeer getrouwe dienaars,

De Minister van Middenstand,

A. DEMUYTER

De Minister van Buitenlandse Betrekkingen,

L. TINDEMANS

De Staatssecretaris voor Europese Zaken en Landbouw,
toegevoegd aan de Minister van Buitenlandse Betrekkingen,

P. DE KEERSMAEKER

Les réformes importantes proposées visent essentiellement à permettre au groupe de jouer un rôle préventif en imposant l'examen préalable de toute formalité nouvelle applicable aux P.M.E. et aux travailleurs indépendants.

Outre qu'il est plus facile de demander la suppression d'une formalité ou d'une obligation qui n'est pas encore d'application que d'en supprimer qui font déjà partie de la pratique administrative, cet examen préalable devrait permettre une analyse comparative des raisons ayant entraîné la mise au point de cette nouvelle mesure et des difficultés qu'elle pourrait créer aux P.M.E.

Sauf les cas d'urgence, cet examen préalable par la Commission doit être considéré comme une formalité substantielle devant être respectée, non seulement par toute autorité ministérielle mais aussi par les parastatals placés sous leur tutelle.

L'élargissement des compétences de la Commission aurait été vain si un effort comparable n'avait pas été accompli au niveau du suivi des propositions émises.

Les principales améliorations apportées sont l'obligation pour le Ministre qui estime devoir refuser les propositions de la Commission de se justifier, la possibilité pour la Commission d'évoquer le refus auprès des Ministres des Classes moyennes ou de l'Agriculture et surtout la création d'un Comité ministériel ad hoc présidé par le Premier Ministre et composé du Ministre des Classes moyennes, du Ministre de l'Agriculture et du Ministre responsable de la formalité ou de l'obligation administrative nouvelle faisant l'objet de la contestation, Comité interministériel qui sera appelé à trancher la question en dernier ressort.

Il convient également de mentionner l'obligation faite aux Ministres des Classes moyennes et de l'Agriculture de présenter chaque année aux Commissions compétentes des Chambres un rapport sur les activités de la Commission et le suivi de ses propositions.

Afin de réaliser une symbiose parfaite entre les travaux de la Commission et les aspirations des petites et moyennes entreprises et des travailleurs indépendants, la présidence en est confiée au président en exercice du Conseil supérieur des Classes moyennes ou à son délégué.

Ces innovations apportées aux structures mises en place par l'arrêté royal du 25 septembre 1975 résultent d'une analyse objective des difficultés rencontrées par le groupe de travail créé par cet arrêté et devraient permettre un dialogue permanent entre les petites et moyennes entreprises, les travailleurs indépendants et les différents départements avec lesquels ils sont quotidiennement en relation.

Il convient enfin de noter que des Commissions semblables existent à l'étranger notamment en France, en Suède, au Canada, aux U.S.A. et en R.F.A. où on a constaté que les complications administratives représentent un pourcentage du chiffre d'affaires d'autant plus grand que l'entreprise occupe un nombre moindre de personnes.

Nous avons l'honneur d'être,

Sire,

de Votre Majesté,
les très respectueux
et très fidèles serviteurs,

Le Ministre des Classes moyennes,

A. DEMUYTER

Le Ministre des Relations extérieures,

L. TINDEMANS

Le Secrétaire d'Etat aux Affaires européennes et à l'Agriculture,
adjoind au Ministre des Relations extérieures,

P. DE KEERSMAEKER